

185

1877-1885

MÁSODIK FEJEZET

AZ EMBERI KÖZÖSSÉG

1877 Az emberiség hivatása az, hogy kinyilvánítsa az istenképiséget, és hogy átalakuljon az Atya egyszülött Fiának képmására. Ez a hivatás személyes formát ölt, hiszen mindenki meghívást kapott arra, hogy belépjen az isteni boldogságba; de szól az emberi közösség egészének is.

1. Cikkely

A SZEMÉLY ÉS A TÁRSADALOM

I. Az emberi hivatás közösségi jellege

1878 Az összes emberek ugyanazt a meghívást kapták: közös végső céljuk Isten. Bizonyos hasonlóság van az isteni személyek közötti egység és azon testvériség között, amit az embereknek egymás között kell megvalósítaniuk igazságban és szeretetben. A felebaráti szeretet elválaszthatatlan az Isten iránti szeretettől.

1879 Az emberi személynek szüksége van a társas életre. Ez az ember számára nem valami ráadás, hanem természetének követelménye. A másokkal való kapcsolatok, a kölcsönös szolgálatok és a testvéries párbeszéd által bontakoztatja ki az ember a maga képességeit, és így tudja teljesíteni sajátos hivatását.

1880 A társadalom olyan személyek együttese, akik szervesen kapcsolódnak egymáshoz egy mindegyikük fölött álló egységesítő elv alapján. A társadalom, mely egyszerre látható és lelki közösség, az időben maradandó: átveszi a múltat, és előkészíti a jövőt. Általa minden egyes ember "örökössé" válik, "talentumokat" kap, amelyek gazdagítják őt, s melyek gyümölcseit neki gyarapítania kell. Igazságos tehát, hogy mindenkinek ragaszkodnia kell a közösséghez, amelyhez tartozik, és tisztelnie kell azok tekintélyét, akikre a köző rá van bízva.

1881 Minden közösséget a célja határozza meg, ennek következtében sajátos szabályoknak engedelmeskedik, de "minden társadalmi intézmény alapelve, alanya és célja az emberi személy, s annak is kell lennie".

1882 Bizonyos közösségek, mint a család és a polgári közösség, közvetlenebbül felelnek meg az emberi természetnek. Ezek szükségesek számára. Annak érdekében, hogy az emberek a lehető legnagyobb számban vegyenek részt a társadalmi életben, bátorítani kell a társaságok és a választott testületek létrejöttét "gazdasági, kulturális, szociális, sport-, szórakoztató, hivatásbeli célok szolgálatára mind a politikai közösségeken belül, mind világméretben". Az ilyen "szocializáció" egyúttal azt a természetes törekvést is kifejezi, mely az embereket társulásra készíti olyan célok elérése érdekében, amelyek felülmúlják egyéni képességeiket; fejleszti a személyes adottságokat, különösképpen a kezdeményezőképeséget és a felelősségérzetet. Hozzájárul jogainak védelméhez is.

1883 A szocializáció veszélyekkel is jár. Az állam túlzott közbelépése fenyegetheti a személyes szabadságot és kezdeményezést. Az Egyház tanítása kidolgozta az úgynevezett szubszidiaritás, a kölcsönös kisegítés elvét. Ezen elv szerint "egy magasabb szintű közösségnek nem szabad beavatkoznia egy alacsonyabb szintű közösség belső életébe, és nem szabad megfosztania illetékességétől, épp ellenkezőleg, szükségleteiben támogatnia és segítenie kell, hogy annak tevékenységét összehangolja a társadalmat alkotó más tényezőkkel, tudniillik a közjó érdekében".

1884 Isten nem akarta magának fenntartani az összes hatalom gyakorlását. Minden teremtményének megjelöli azokat a feladatokat, amelyeket természetének képességei szerint végezni tud. A kormányzásnak ezt a módját kell követni a társadalmi életben. Isten világot kormányzó stílusának, mely mélységes tiszteletet tanúsít az emberi szabadság iránt, kellene inspirálnia azok bölcsességét, akik az emberi közösségeket kormányozzák. Nekik úgy kell viselkedniük, mint az isteni Gondviselés szolgáinak.

1885 A szubszidiaritás elve szemben áll a kollektívizmussal minden formájával. Megvonja az állam beavatkozásának határait. Harmóniába próbálja hozni az egyének és a közösségek kapcsolatait. Az igaz nemzetközi rend megvalósítására törekszik.